

Coloquio con Ángeles Piñeiro e Helena Domínguez

Moderador: Gonzalo Navaza

Participantes: Ángeles Piñeiro, Helena Domínguez, Fernando Cabeza
e José Benito Rodríguez Álvarez, ‘Tito O Chirro’

Fernando Cabeza

Helena, gustoume moito a túa intervención. Recolles o microtopónimo *A Tasca* na Illa de Arousa?

Helena Domínguez

Non.

Fernando Cabeza

Non existe?

Helena Domínguez

Non.

Fernando Cabeza

Porque eu vino nun mapa. Hai *A Tasca* en Aghiño de Ribeira, entón quería saber se pode ser un invento ou é un fallo do...

Helena Domínguez

Pero *A Tasca* está situado na Arousa?

Fernando Cabeza

Si, si.

Helena Domínguez

Non, non o teño.

Fernando Cabeza

Aparece nun libro que publicara o seminario de Santiago, Fontán. Aparece *A Tasca*.

Gonzalo Navaza

*Hidrotoponimia de la ría de Arousa.*¹

Fernando Cabeza

Hidrotoponimia, xa é moi vello. Entón quería saber, que eu tiven medo, sospeitei que fose un fallo, unha equivocación ou que realmente existira porque eu tratei de estudar *A Tasca* de Aguiño. Quedou como o que parece pero non estou moi seguro que na *Tasca* de Aguiño podía haber unha tasca de mariñeiros. Pero esa *Tasca*, que son unhas pedras, sospeito que podería ser un catalanismo, como o que comentaches ti antes.

Helena Domínguez

É que ademais *tasca* non o utilizamos; diríase *taberna*. Quero dicir, a palabra *tasca* non aparece na fala local. Non dis “hai unha tasca”, dise *taberna*. Non o sei.

Fernando Cabeza

Debe ser unha equivocación.

Gonzalo Navaza

Na tradición das cartas náuticas, polo menos dende Tofiño,² hai moita terminoloxía do Mediterráneo ausente do noso léxico habitual. É probable que sexan cartógrafos os que imponen eses nomes que non son propios da lingua. É dicir; non que fosen recollidos, senón que fosen impostos polos cartógrafos. Ao final ha de ser algo parecido o que pasa con ese.

Fernando Cabeza

A *tasca*, non sei se en catalán antigo ou actual,³ é unha especie de carreiro, de paso, para circular cunha embarcación pequena. Hai unha novela, *A catedral e o mar*,⁴ que fala disto.

1 Rodríguez Rodríguez, Manuel (1976). *Hidrotoponimia de la Ría de Arosa: accidentes costeros, emergentes y submarinos con sus coordenadas*. Santiago de Compostela: Seminario Fontán-Sarmiento de Hagiografía, Toponimia y Onomástica de Galicia, Colegio Mayor Gelmírez.

2 Vicente Tofiño de San Miguel, mariño e cartógrafo español do século XVIII, autor de *Derrotero de las costas de España en el Océano Atlántico, y de las Islas Azores ó Terceras, para inteligencia y uso de las cartas esféricas* (1789).

3 Dicionari. cat s.v. *tasca*: “Barra de sorra a l’entrada d’un port”.

4 Falcones, Ildefonso (2006). *La catedral del mar*. Barcelona: Grijalbo.

Gonzalo Navaza

Emprégase como xenérico aquí nalgún sitio en Galicia *tasca* con ese valor de carreiro, de paso?

Fernando Cabeza

Non, non, non. Sería o caso de *freu*, pero tamén atendería a un detalle natural desde a perspectiva dun catalanfalante, non?

Gonzalo Navaza

Eu creo que pode ser obra de cartógrafos. Tamén podería darse o caso de que haxa nomes no litoral, dalgunha zona, que realmente respondan a informantes doutra zona. Xa comentamos aquí o que sucedeu con Galicia Nomeada: había moita información recollida por informantes creo que eran do Morrazo que tamén coñecían o litoral de zonas máis ao norte. Pero logo, cando se contrasta coa información dada polos veciños desas zonas, ás veces eles mesmos sabían: “Ah! iso é como lle chaman os de Beluso”. É dicir, que coñecían que era un nome alternativo pero imposto por outra xente.

José Benito Rodríguez Álvarez, ‘Tito O Chirro’

Para nós, na Guarda, a palabra *tasca* si que a temos, tanto pola parte do norte coma pola parte do sur: temos un *seco*,⁵ é dicir temos unha... (*tasca*), vinte metros e logo temos polo norte doce metros e polo sur outros doce metros. Entón, cando navegamos un día de mal tempo ou que hai algo de perigo, dicimos: “Oe, ten coidado coa *tasca*”; “Non veñas por riba da *tasca*. Ven máis de oeste e enfía a sueste”. E os do sur igual: “Oe, que vés por riba da *tasca* do sur, ábrete máis para fóra”, e tal.

Esa palabra, *tasca*, é un *seco grande*, un anaco longo de pedra onde o fondo sobe moito para arriba e, se hai algo de mar, hai perigo de que podes romper. Entón usamos esa palabra: *a tasca do norte* e *a tasca do sur*, que son as dúas zonas de perigo.

5 *Diccionario de diccionarios*. Constantino García s.v. *seco* -> *sequeiro* ‘terreno que se queda seco cuando baja la marea’ (Cuveiro Piñol).

Gonzalo Navaza

Pois varía a cousa se realmente se usa como termo habitual. O que non quere dicir que non poida ser de orixe foránea. Pero se se usa como xenérico; se chamam *tascas* a diferentes, non a unha concreta.

Helena Domínguez

Fernando, hei de preguntalo porque ao mellor non o recollín; pero se pregunto por el se cadra dinme: “Ah, si, está alí”. Hei de preguntar.

Fernando Cabeza

O que di ese señor coincide con esa novela *La catedral y el mar*, con que eran lugares por onde tiñan moita dificultade para entrar, eran carreiros moi falsos. Podería coincidir.